

SOUDNÍ ŘÍZENÍ

Co dělat, když se s věřitelem nedohodneme?

Předžalobní upomínka

- Dostane-li se člověk do prodlení s platbami za služby nebo se splátkami úvěru, věřitel se většinou snaží dlužníka kontaktovat a upomínat ho v rámci tzv. mimosoudního vymáhání.
- Posledním krokem bývá tzv. **předžalobní upomínka**. Věřitel v ní vyzývá dlužníka, aby do určité doby pohledávku uhradil a předešel tak soudnímu vymáhání.
- Pozor, předžalobní upomínka je považována za doručenu, pokud byla zaslána na poslední známou adresu dlužníka, a **to bez ohledu na to, zda si ji dlužník skutečně převzal**.

Nalézací řízení

- Pokud dlužník na předžalobní upomínku nereaguje a nedomluví se s věřitelem ani na jiném oboustranně přijatelném postupu, věřitel se po určité době obrátí se svým nárokem na soud.
- Soud může buď předvolat dlužníka k **ústnímu jednání** anebo rozhodne **bez jeho přítomnosti**, a to pouze na základě důkazů předložených věřitelem (smlouva o půjčce, uznání dluhu apod.).
- V praxi volí soud téměř vždy druhou variantu a místo ústního jednání rovnou vydává tzv. **platební rozkaz**.

Platební rozkaz

- V platebním rozkazu soud žalovanému uloží, aby **do 15 dnů** od jeho doručení žalobci zaplatil uplatněnou peněžitou částku (dluh), a to včetně nákladů řízení (soudní poplatek a náklady za advokáta).
- Pokud dlužník ve stanovené lhůtě nezaplatí, může věřitel následně postoupit svoji pohledávku do **exekučního řízení**, a to bez možnosti následných odvolání.
- Platební rozkaz se vždy doručuje do vlastních rukou žalovaného.
- Pokud se jej nepodaří doručit, soud jej sice zruší, ale místo něj vydá tzv. **rozsudek pro zmeškání**, který lze doručit i fikcí, tedy uložením na poště v místě trvalého bydliště.
- Nepřebírání pošty tedy nic nevyřeší, rozhodnutí soudu bude platné, i když ho člověk fyzicky nepřevzme.

i Odpor

- Jediná přípustná obrana proti platebnímu rozkazu je podání tzv. **odporu**.
- Dlužník musí v odporu vysvětlit důvody, pro které s pohledávkou nesouhlasí, a také kroky, které navrhuje (např. zrušení, snížení nebo odklad splátek).
- Poučení o tom, v jaké formě a v jaké lhůtě může být odpor podán, bývá na konci platebního rozkazu.
- Důležité je, že odpor lze podat **pouze do 15 dnů** od doručení platebního rozkazu. Pokud tyto lhůty dlužník promešká, **ztrácí šanci uplatnit svá práva**.
- Soud v případě podání odporu většinou platební rozkaz zruší a nařídí ústní jednání.

Ústní jednání

- V rámci ústního jednání lze uplatnit případné námitky, například nemravný úrok či sankce, neplatnost smlouvy či její promlčení.
- Soud může dát dlužníkovi zcela či zčásti za pravdu. Může například pohledávku nebo její část zrušit nebo snížit, případně alespoň umožnit hradit dluh ve splátkách.
- Nalézací řízení končí vydáním rozhodnutí, na jehož základě **lze zahájit exekuci**. Rozhodnutí může být opět doručeno i fikcí, tedy uplynutím lhůty, po kterou je písemnost uložena na poště.

Obcházení soudů

- V praxi bohužel existují způsoby, jimiž mohou věřitelé nalézací řízení u soudu obejít. Dlužník pak ztrácí možnost, aby byl vzniklý spor nezávisle přezkoumán.
- Mezi nejčastější schémata, která věřitelé využívají, patří **rozhodčí doložka** a **notářský zápis**.

Rozhodčí doložky

- Někteří věřitelé či poskytovatelé služeb si smluvně vyměnili, že případné spory mezi nimi a dlužníky budou místo soudu posuzovat soukromé osoby, tzv. **rozhodci**.
- Vzhledem k tomu, že rozhodci jsou vybíráni a placeni věřitelkou stranou, nejsou nestranní a jejich rozhodnutí, tzv. **rozhodčí nálezy**, téměř vždy straní věřiteli.
- Používání rozhodčích doložek je z výše uvedených důvodů již zakázáno, ale úvěrové smlouvy uzavřené před r. 2016 mohou tato ujednání obsahovat a stále platí.

Obrana proti rozhodčímu nálezu

- Pokud rozhodce vydá rozhodčí nález v neprospěch dlužníka, ve lhůtě tří měsíců je možné podat žalobu k soudu na jeho zrušení.
- Žalobu na zrušení rozhodčího nálezu je třeba spojit s tzv. **návrhem na odklad vykonatelnosti**, jinak lze na jeho základě zahájit exekuce.
- Pro efektivní argumentaci a obranu proti rozhodčím nálezům je potřeba kvalifikovaná právní pomoc.
- Některé rozhodčí doložky však byly v mezidobí soudy prohlášeny za neplatné a exekuce zahájené na jejich základě lze proto jednoduše zastavit. Tyto případy umí poznat aplikace **Doložkomat**.

Doložkomat

- Aplikace funguje na internetových stránkách www.dolozkomat.cz.
- Po zadání základních údajů se uživatel dozví, zda lze jeho exekuce zastavit.
- Pokud je zastavení možné, Doložkomat sám připraví potřebné dokumenty.
- Uživatel podklady pouze podepíše a odešle na příslušný exekutorský úřad, který exekuci zastaví.
- Dlužník musí následně vracet věřiteli pouze půjčenou částku, nikoliv úroky či sankce.

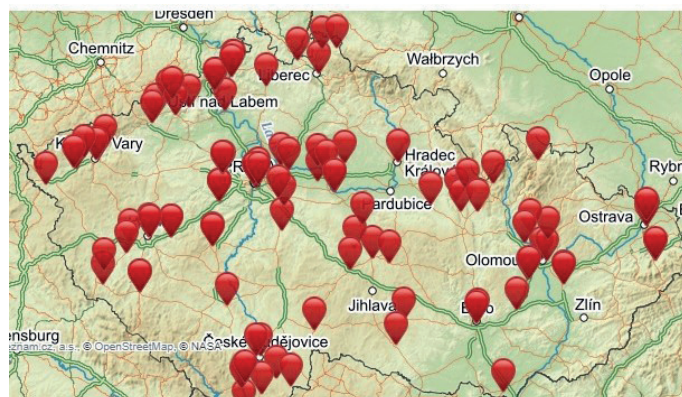
Notářský zápis

- Jde o ujednání, kterým dlužník souhlasí s tím, že při porušení svých povinností může věřitel přistoupit k exekuci přímo, aniž by musel svůj nárok prokazovat u soudu.
- Notářský zápis používají věřitelé zejména při jednání o splátkovém kalendáři.
- Obrana vůči nepřiměřeným nárokům je v případě použití notářského zápisu velmi složitá. Dlužník by měl proto vyhledat odbornou právní pomoc.

Kde najdu pomoc?

Pokud si s Vaším rodinným rozpočtem nevíte rady, vyhledejte pomoc. Člověk v tísní a další neziskovky nabízejí **bezplatné poradenství**.

- na webu www.jakprezidtluhvy.cz,
- na tel. 770 600 800 (Po - Pá od 9 do 22 hod.),
- v dluhových poradnách (seznam na webu).

Soudní řízení

Co dělat, když se s věřitelem nedohodneme?

Člověk v tísní, o.p.s.

Tento materiál vznikl za přispění ČSOB, a. s.,
Libora Malého a Libora Winklera.